

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Beroep tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 22 oktober 2021 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft”, en van artikel 2, 4°, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 18 maart 2022 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009” ingesteld door de heer LUC LAMINE en mevrouw MARGUERITTE WEEMAES**

Samenvatting

Door twee natuurlijke personen werd bij het Grondwettelijk Hof een beroep tot vernietiging ingesteld tegen het decreet van 22 oktober 2021 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft” (BS 19 november 2021) en tegen artikel 2, 4°, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 18 maart 2022 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009” (BS 30 maart 2022). Via het arrest nr. 41/2023 verwierp het Grondwettelijk Hof op 9 maart 2023 het beroep.

I. Voorgeschiedenis

Het decreet van 22 oktober 2021 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft” (BS 19 november 2021), dat voortvloeit uit een in het Vlaams Parlement ingediend voorstel van decreet, wijzigt het Energiedecreet van 8 mei 2009 aangaande de volgende punten:

- Het decreet voert een aantal nieuwe definities (gebouwenpas, ketellichaam, stookolieketel) in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in.
- Het decreet voert in titel XI, hoofdstuk I/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een verbod in om een stookolieketel te plaatsen in zowel residentiële als niet-residentiële gebouwen waarvoor de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen met betrekking tot nieuwbouw of de ingrijpende energetische renovatie wordt aangevraagd vanaf 1 januari 2022. Het decreet stelt voorts dat bij bestaande residentiële gebouwen en bij niet-residentiële gebouwen vanaf 1 januari 2022 alleen nog een stookolieketel of een ketellichaam worden vervangen door een andere stookolieketel of een ander ketellichaam, of een andere verwarmingstechnologie dan een stookolieketel worden vervangen door een stookolieketel, als er geen aardgasnet in de straat beschikbaar is (= art. 11.1/1.3 Energiedecreet van 8 mei 2009).
- Het decreet voert in titel XIII, hoofdstuk IV van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een administratieve geldboete in bij overtreding van het voormelde verbod (= art. 13.4.9/2 Energiedecreet van 8 mei 2009).
- Het decreet voert een meldingsplicht in voor installateurs van stookolieketels om per kwartaal aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) een lijst te bezorgen met adressen van de residentiële en niet-residentiële gebouwen waarin ze gedurende het vorige kwartaal een of meer stookolieketels of ketellichamen hebben geïnstalleerd of vervangen (= art. 11.1/1.4 Energiedecreet van 8 mei 2009).

- Het decreet richt bij het VEKA een nieuwe databank voor energiegebruik en energieproductie op (= art. 12.5.1 Energiedecreet van 8 mei 2009).

Artikel 2, 4°, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 18 maart 2022 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009” (BS 30 maart 2022) voegt in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een definitie van het begrip “niet-residentieel gebouw” in:

“niet-residentieel gebouw: een gebouw met een niet-residentiële hoofdbestemming, met uitzondering van:

- a) alleenstaande gebouwen met een totale bruikbare vloeroppervlakte van minder dan 50 m²;
- b) tijdelijke gebouwen die in principe niet langer dan twee jaar worden gebruikt;
- c) gebouwen die worden gebruikt voor erediensten en religieuze activiteiten;
- d) industriële gebouwen;
- e) werkplaatsen;
- f) opslagplaatsen voor niet-industrieel gebruik;
- g) gebouwen van een landbouwgebouw die niet voor bewoning bestemd zijn.”

II. Procedure

Bij verzoekschrift dat aan het Grondwettelijk Hof is toegezonden bij op 16 mei 2022 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 17 mei 2022, is een beroep tot vernietiging¹ ingesteld tegen het *decreet van 22 oktober 2021 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft”* (BS 19 november 2021) alsook tegen *artikel 2, 4°, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 18 maart 2022 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009* (BS 30 maart 2022) door de heer LUC LAMINE² en mevrouw MARGUERITTE WEEMAES. Die zaak werd ingeschreven onder nummer 7804 van de rol van het Hof.

III. GwH, arrest nr. 41/2023 van 9 maart 2023

Het Grondwettelijk Hof deed op 9 maart 2023 uitspraak bij wege van arrest nr. 41/2023. Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat het beroep van de twee eisers moet worden verworpen wegens gebrek aan het in hoofde van de eisers vereiste belang. Het Grondwettelijk Hof oordeelde meer bepaald dat in zoverre de woning van de verzoekende partijen niet aansluitbaar is op het aardgasnet, zoals zij in hun verzoekschrift zelf poneren, het verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel niet op hen van toepassing is en zij, in tegenstelling tot wat zij aanvoeren in het kader van de motivering van hun belang, niet rechtstreeks en ongunstig geraakt worden door de bestreden bepalingen.

Hierbij moet overigens ook in herinnering worden gebracht dat het Grondwettelijk Hof reeds eerder bij arrest nr. 147/2022 op de merites oordeelde dat het Vlaamse Gewest via het aangevochten decreet van 22 oktober 2021 de bevoegdheidsverdelende regels niet heeft geschonden. Het Grondwettelijk Hof oordeelde daarbij voorts dat milieu- en klimaatbescherming legitieme doelstellingen van algemeen

¹ Eerder werd ook al een beroep tot vernietiging ingesteld tegen hetzelfde *decreet van 22 oktober 2021 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft”* door de vzw Belgische Federatie der Brandstoffenhandelaars (BRAFCO), de bvba Deconinck Brandstoffen, de NV Bouts, de NV Octa+ Energie, en de nv Comfort Energy. Die zaak is ingeschreven onder nummer 7707 van de rol van het Hof. Bij beschikking van 11 januari 2022 werd de zaak met rolnummer 7726 door het Hof wegens samenhang samengevoegd met de zaak met rolnummer 7707. Deze beroepen werden door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 147/2022 van 10 november 2022 verworpen.

² Er dient te worden opgemerkt dat de heer Luc Lamine reeds eerder bij verzoekschrift dat aan het Grondwettelijk Hof is toegezonden bij op 7 januari 2022 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 11 januari 2022, al een beroep tot vernietiging heeft ingesteld tegen hetzelfde *decreet van 22 oktober 2021 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft”*. Die zaak is ingeschreven onder nummer 7726 van de rol van het Hof en werd door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 147/2022 van 10 november 2022 verworpen. Dit was zodoende de tweede zaak van diezelfde persoon, nu samen met zijn echtgenote, tegen het decreet van 22 oktober 2021.

belang zijn die beperkingen op het vrij verkeer van goederen en de vrijheid van nijverheid kunnen rechtvaardigen. De decreetgever kon op basis van de aanwezige wetenschappelijke gegevens dan ook besluiten dat een loutere aansporing via premies en sensibilisering niet zou volstaan en kon er volgens het Grondwettelijk Hof ervoor kiezen in een eerste fase eerst stookolieketels uit te faseren. Evenmin heeft de decreetgever volgens het Grondwettelijk Hof hierbij het gelijkheidsbeginsel geschonden door het verbod uitsluitend te laten gelden voor stookolieketels en ketellichamen en het op te leggen in straten waar een aardgasnet aanwezig is.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage: arrest nr.41/2023 van 9 maart 2023